

Energi-,
Forsynings- og
Klimaministeriet

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Dato
3. maj 2019

Kommissionens meddelelse om den fjerde og sidste rapport om status over Energiunionen

KOM(2019) 175

Resumé

Kommissionen har den 9. april 2019 fremsat en meddelelse om Kommissionens fjerde og sidste rapport om status over Energiunionen. Meddelelsen redegør for de væsentligste politiske tendenser og udviklinger på energiområdet og summerer op på de resultater, som Kommissionen har opnået i løbet af Energiunionens fireårige levetid. Den fjerde statusrapport fokuserer særligt på, hvordan de indførte lovgivningsmæssige rammer muliggør en omstilling af EU's energisystem. Til sidst peges på en række forhold for, hvilken vej den kommende Kommission skal gå for at videreføre arbejdet.

Meddelelsen har ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

Regeringen hilser Kommissionens fjerde statusrapport over Energiunionen velkommen.

1. Baggrund

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen som én af deres fem strategiske prioriteter en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsyningssikkerhed, solidaritet og tillid, 2) et fuldt integreret indre energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂-udledninger og 5) forskning, innovation og konkurrence. Herudover indeholder strategien et afsnit om et forvaltningssystem for Energiunionen, hvori den årlige status over Energiunionen indgår som et centralt element.

Den første statusrapport, der blev fremsat i november 2015 (KOM(2015) 572), gennemgik den fremdrift, der var sket i perioden efter lanceringen af strategien for Energiunionen. Derudover udpegede Kommissionen centrale udfordringer og kommende, forventede initiativer til implementering af Energiunionen. Den anden statusrapport, der blev fremsat i februar 2017 (KOM(2017) 688) beskriver den fremdrift, der var sket i løbet af 2016, samt fremhævede de udfordringer, der fremadrettet krævede opmærksomhed. Den tredje statusrapport, der blev fremsat den

23. november 2017 (KOM(2017) 688) redegjorde for fremdriften i løbet af 2017 og undersøgte de udfordringer, der ville være i 2018.

Som led i udmøntningen af Energiunionsstrategien lancerede Kommissionen den 30. november 2016 en større lovgivningspakke, der formelt er navngivet "Clean Energy for all Europeans". I daglig tale er den omtalt som "Vinterpakken" eller "ren energi-pakken". Pakken indeholder otte lovgivningsforslag på energiområdet inden for fire områder: 1) Energieffektivitet samt energieffektivitet i bygninger, 2) vedvarende energi, 3) et nyt el-markedsdesign og 4) et forvaltningssystem for Energiunionen. Alle otte lovgivningsforslag er i dag blevet vedtaget.

Kommissionen har den 9. april 2019 fremsat en meddelelse om Kommissionens fjerde og sidste rapport om status over Energiunionen, KOM(2019) 175.

2. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er at gennemgå status for de mål og ambitioner, som Juncker-Kommissionen fremsatte ved opstarten af projektet om Energiunionen, nu hvor Kommissionens mandatperiode udløber til sommer. I rapportens indledning fremhæver Kommissionen, at Energiunionen her fire år efter fremsættelsen nu er en realitet, samt at realiseringen af Energiunionen sikrer, at alle medlemsstater vil færdiggøre deres nationale energi- og klimaplaner ved slutningen af 2019. Herudover indeholder rapporten følgende elementer: 1) Tendenser og policy observationer, 2) status for den lovgivningsmæssige ramme for energi- og klimapolitik i EU, 3) status over tiltag udover de lovgivningsmæssige, 4) Energiunionen fremadrettet.

I meddelelsen gør Kommissionen status over de væsentlige tendenser på energi- og klimaområdet. På flere områder er der gjort store fremskridt. Status for det indre marked for energi er, at energi nu kan handles mere (men ikke helt) frit over nationale grænser. Herudover er EU's CO₂-kvotehandelsystem gjort mere robust mod økonomiske stød, forskningsprogrammet Horizon 2020 har bidraget positivt til forsknings- og innovationsinvesteringer, og det er lykkedes at forbedre luftkvaliteten gennem reducere udledninger fra luftforurening (med undtagelse af ammoniak). Kommissionen fremhæver dog områder, hvor der er behov for at intensivere anstrengelserne. Der er sket en stigning i andelen af VE siden 2014, men med en ulige udnyttelse i sektorerne. Det er usikkert, om alle medlemsstater når 2020-målene for VE. Desuden er en stigning i energiforbruget årsag til, at der er risiko for, at 2020-målet for energieffektivitet ikke nås. Kommissionen har nedsat en task force til at undersøge problemet. Kommissionen understreger dog samlet, at EU er godt på vej til at imødekomme sine forpligtelser i Parisaftalen og sine 2020-mål om reduktion af CO₂-udledninger på 20 pct. sammenlignet med niveauet i 1990. Siden 1990 er det kun transportsektoren, der ikke samlet har reduceret sine udledninger.

Kommissionen bekræfter, at EU med Energiunionen succesfuldt har adopteret en helt ny lovgivningsramme for energi- og klimapolitik. Rapporten fremhæver, at Europa-Parlamentet og Rådet er blevet enige om vigtige aftaler såsom revision af

kvotehandelsystemet, en byrdefordelingsaftale og de otte lovgivningsforslag i Vinterpakken. Desuden er lovgivningen inden for specifikke sektorer som bygninger, transport og ecodesign blevet opdateret. Kommissionen vurderer, at denne opdaterede lovgivningsramme skaber gode forudsætninger for, at EU når sine energi- og klimamål for 2030 og målet om en klimaneutral økonomi i 2050. Kommissionen henviser desuden til, at alle medlemslande har spillet ind med deres udkast til nationale energi- og klimaplaner for perioden 2021-2030.

I den fjerde statusrapport fremhæves syv tiltag udover de lovgivningsmæssige, der over de sidste fem år har støttet energi- og klimaomstillingen i EU. Tiltag inden for infrastruktur har øget EU's forsyningssikkerhed og muliggjort en grøn omstilling, men der mangler stadig investeringer i sektorkobling for at integrere den stigende andel af VE i energisystemet. Tiltag om at sikre social retfærdighed i omstillingen har bidraget til 4 millioner 'grønne jobs' i EU, men der er stadig behov for tiltag, der adresserer energifattigdom. Kommissionen har desuden indført tiltag, der øger inddragelsen af lokale og regionale aktører, tiltag, der yderligere støtter investeringer i forskning og innovation, samt tiltag, der styrker den industrielle konkurrenceevne. Slutteligt har Kommissionen indført tiltag til at styrke den eksterne dimension af Energiunionen med målsætningen om at fastholde og styrke EU's rolle som leder på energi og klima, hvor EU's partnerskaber med bl.a. Japan, Mexico, USA og flere Nordafrikanske lande fremhæves.

Kommissionen peger i meddelelsen derudover på, at Energiunionens realisering kun har været mulig pga. tæt samarbejde mellem EU's institutioner og medlemslande, herunder ved at forbinde de nationale markeder, diversificere landenes energikilder og implementere energieffektivitetskrav. For at levere på dets økonomiske potentiale og fremme klimaneutralitet, skal Energiunionen nu implementeres i medlemslandene, hvilket kræver investeringer og finansiering. Kommissionen vil nu indgå i dialog med medlemslandene angående udkast til de nationale energi- og klimaplaner om at finde kollektive løsninger, sådan at EU samlet leverer på sine forpligtelser. Kommissionen fremhæver, at den foreslåede langsigtede lavemissionsstrategi for en konkurrencedygtig og klimaneutral økonomi i 2050 skal være rettesnor for den vej, som Energiunionen fremadrettet skal tage.

3. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

5. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Meddelelsen vurderes ikke i sig selv at have statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

7. Høring

Meddelelsen har ikke været sendt i høring.

8. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der er generel opbakning til meddelelsen og Kommissionens intention om at gøre løbende status for udmøntningen af Energiunionen.

9. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens fjerde og sidste statusrapport over Energiunionen velkommen.

Regeringen lægger stor vægt på, at EU skal fastholde rollen som global foregangsregion på det grønne område og sikre, at Parisaftalen gennemføres. EU skal prioritere ambitiøse mål for grøn omstilling på klima-, energi- og miljøområdet, der fremmer vækst og beskæftigelse, herunder et fælles EU-mål om klimaneutralitet senest i 2050 og ambitiøse indsatser i forhold til fx cirkulær økonomi. Den grønne omstilling skal understøttes af investeringer fra den private sektor. Samtidigt er indsatsen på EU-niveau central for at hindre konkurrenceforvridning.

Regeringen støtter derfor statusrapportens udformning, som både skaber retning for EU's energi- og klimapolitik, sikrer fremdrift i forhold til målsætninger og synliggør områder, hvor indsatsen skal styrkes, herunder det fortsatte fokus på styrkelse og implementering af det indre energimarked.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.